

FELSŐ-ZEMPLÉN

TARSA DALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:
Fő-utóza 220 szám.

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fl.

Kéziratok nem adtnak vissza.
Bérmertlen levelek nem fogadtatnak el.
Nyílt-tér soronként 40 fl.

KIADÓHIVATAL:

Hova az előfizetések, hirdetései és nyílttér ajkák küldendők:
Landesman B. könyvnyomdája.

Kidölt nagyok.

A tavasz enyhe fuvallata halált hozó miazmákkal telve oszlatja a télhagyta hideget. Éled az élet és kint reménykedve várják a tavasz ébredését, kik a megélhetés szemüvegén keresztül nézik az első langy napsugarat, a fakadó rügyeket: az anyaföld munkásai, örömmel üdvözlik a természet kibontakozását.

A Gondviselésben ilyenkor nem a nagy mindenség életrekelőtjét, hanem a szegénynek, a küzködőnek kenyéradóját látja a vidék embere. Hol a gyárkémények fojtó füstjét kell áttörni az erőtlen napsugárnak, hol a tavasz csicseregő szavu hirdetőinek énekét elnyomja a műhelyek zaja, a társzekerek robaja, a fővárosban késik a tavasz . . . . késik, de szomoruan korán jön ahhoz, hogy szokásos pusztítását véghez vigye az emberéletekben. Mintha ellenértéket kívánna azokért az örömekért, mit jöttével a vidéknek szerzett. Mintha mérgét akarná kitölteni azért, hogy a lármás, élviteli nagyváros fásult lelkei nem akarják észrevenni megérkezett . . . .

Az idén is, miként az elmúlt esztendőben, megkezdve az áldozatok szedését. Fájdalmasan látjuk, hogy ezuttal közéletünk ama tényezőit szemelte ki, kik beláthatatlan időnkig betölthetetlen űrt hagynak maguk után. Régi, kipróbált munkásai a társadalomnak tűnnek el egymás után, csupán alkotásaikban maradván fenn nevük. Kezdetben ezek emlékeztetnek az elhunyt nagyokra, később

már csak az alkotást látjuk, mert az ember rohan az idővel s a követelő élők feledésbe szorítják a néma elköltözötteket. Az emlékezetet, részvétet is aktaszerűleg intézik manapság és egy-egy duplán elkönnyvelt babérkoszoru a halottak ünnepén képviseli a sokat hangoztatott hazafiui kegyeletet . . .

Szegény Horánszky, rövidesen követte egykori legnagyobb ellenségét, később fegyverbarátját, a Mikszát Kálmán elkeresztelte »öreg generalis«-t. Évtizedek kitarító nagynevű munkásai, kiket nem a cím, rang emelt ki a mindennapi szürkeségből, hanem a működés terét követelő hatalmas tehetség. Mindkettőjük előtt a szűztiszta liberalizmus eszméje lebegett s ez vezette őket tetteikben, működésükben. A mester és tanítvány találkoztak eddig már ott, hol megszűnik a mester és tanítvány közötti különbség, hol nincs elv, nincs ellentét, hol az örök szep-lőtelen szeretet egyesíti a lelkeket.

A nyugalom hazájába költözött a munka embere, ki nem ért rá pihenni a földön egy emberöltő alatt. Isten jobbához engedte a jó hívót, kire az ő házában lehelt a leselkedő halál.

Mit itt lenn nem talált meg, lelje fel azt odafenn a hivatás derék áldozata.

Ipar és nemzetgazdaság.

A legutóbbi évek súlyos megpróbáltatás évei voltak a magyar gazdaságra nézve, de egyuttal üdvös tanulságokkal is gazdagítottak bennünket.

Azt a nézetet, mintha a mezőgazdaság kevésbé volna alávétve válságoknak, mint a műipar, megcáfolta a tapasztalás. Kitünt, hogy a mezőgazdaság épp úgy függ az általános kereskedelmi és hitelkonjunktúráktól, mint az emberi gazdálkodás bármely más ága. Szomorú tapasztalatok győztek meg bennünket, hogy az ingadozások a mezőgazdaságnál a klimatikus befolyások következtében még nagyobbak, mint az iparnál és kereskedelemnél s hogy a mezőgazdasági válságokkal járó bajok, e foglalkozási ág roppant terjedelménél fogva, egyetemesebbek, a népeletre nézve veszélyesebbek, mint bármely kereskedelmi, ipari, vagy hitelválság. — Meggyőződtek mezőgazdánk jobbjai, hogy nemcsak, hogy a patriarkális gazdálkodás ideje örökre lejárt, hanem még a földmivélés pusztán technikai értése sem elég napjainkban a valóban okszerű gazdálkodáshoz. Felismerték azt a nagy horderejű igazságot, hogy a mezőgazdának is nemzetgazdasági ismeretekre, a mezőgazdasági üzlet nemzetgazdasági alaptörvényeinek ismereteire van szüksége, mert csak ezek adják meg neki ama széles átpillantását a nemzeti vagyonosodás amaz egymást feltételező tényezőinek, amelyek ismerete nélkül a földmivélés szerencsejéréhez hasonlít.

A magyar gazdának nem szabad magát abban a hiú reményben ringatni, hogy a nehéz idők többé visszatérni nem fognak, hozzá kell látnia mezőgazdaságunk életfeltételeinek felismeréséhez. Ez életfeltételek

TÁRCA

A kerékhajtó.

Irta: Gara József.

Csak ilyen öreg embernek való munka volt. Más az életét unta volna agyon mellette, ő azonban a fogai közé szorított pipa mellett csak elhajtogatta napestig annak az öreg gépnek a kerekét, a mely a betűket sokszorosította a tudványó világnak.

A főváros egyik nyomdájában volt Varju Dániel, az öreg kerékhajtó alkalmazva. A gázmotoros, nagy rotációs gépek között szerénykedett egy ócska, régi divatu hajtó gép is. E mellé állították Dani bácsit.

Ugy összeszokott azzal a géppel, akárcsak valami öreg házastársak lettek volna, ő meg a masina. Még a házassági jogrend is egész hünen meg volt közöttük. A masina mindig kotyogott, ő meg mindig hallgatott.

Volt Dani bácsinak egy nagyon szép leánya, az Iluska. Az is ott volt mindig a közéletben, ugyanannál a gépnél berakó leány. Tehát kettőjüknek is kényeret adott az öreg gép s ha Dani bácsi a hitesztársát tekintette benne, úgy Iluska anyjaként becsülhette a megvénhedt masinát, kenyéradó, gondos anyjaként. Mert hát Dani bácsi feleségével az Iluska édes anyját is letették a földre.

Az öreg kerékhajtót szerette mindenki. Már sokszor volt róla szó, hogy azt a régi

gépet kilöki a modern gépóriások közül, de a nyomdatulajdonos soha sem engedte.

— Már csak majd' az — szokta nagy jószággal mondani — a Varju Dani bácsival némuljon el.

És Varju Dániel csak forgatta tovább a kerekét.

A nyomda óriási személyzettel dolgozott s egész ármádia szedő állt a szekrények előtt. Az a sok szép ifju legény azonban nemcsak az ákum-bákumos kéziratokra tekintgetett, de ha csak szeret' tehette, leillant a gépházba beletekinteni a szép Ilonka szeméibe is. Hanem hát azokból nem lehetett mit kibetűzni. Egyformán, közönyösen tekintettek azok mindenkire.

Minden egyes pályázója Ilonka szívének meg tudott békülni sorsával, csak Ujjas Laci nem, a nyomda egyik első szedője. Ő sikert remélt tolokodásából és azt a végletekig vitte.

A leány előtt mind gyűlöletesebbé vált az erőszakos szedő, úgy, hogy utoljára kénytelen volt megkérni öreg édesatyját, hogy ő tiltsa el a géphez való lejárását.

Az öreg, egyenes lelkű ember nem sokat teketóriázott. A legelső alkalommal reá rivalt a hozzájuk tolokodó Ujjasra:

— Takarodjék innen!

A szedő felforrtant.

— Vigyázzon öreg a nyelvére, maga csak kerékhajtó, én meg szedő vagyok!

— Na hát akkor csak szedje a sátorfáját, mert mindjárt elhajtom!

Az öreg szójátékát hangosan megkacagta az egész gépház személyzete. Ujjas arca lángvörös lett a szégyentől és felindulástól.

— No lám — mondá alig fékezhetve dühét — pedig megköszönhetné az ilyen koldus . . .

— Nem lesz az mindig az! — kiáltott fel élénken az öreg kerékhajtó és belső zsebéből előkapott egy gondosan összerakott papíros. — Szerencse néz mi reánk!

— Talán abból a kerékből? — mondá gunyolódva Ujjas.

— Igen, a szerencsekerékből, a melyet azonban nem az öreg varju Dani hajt, hanem Fortuna istenasszony.

És az öreg ekkorra szétnyitva a papírt, a szedő orra elé tartá. Egy magyar vöröskereszt-egyleti sorsjegy volt.

— Az Ilonka vette — mondá gyermekes örömmel. — Nem leszünk mi mindig koldusok.

A szép leány könnyeket morzsoltt szét szeméiben atyja gyermekes örömét látva. Ujjas Lacitól pedig mély megvetéssel fordult el.

A szedő még egy darabig ott ólálkodott, azután felsietett szekrényéhez, ahol valamit feljegyzett egy kis papírra.

Egy reggelen furcsa lármára futottak össze a nyomda alkalmazottjai a gépházba. Csodálatos dolog ment ott végbe. Nem tudta az ember, nevéssen-e felette, vagy elrémüljön tőle?

Az öreg Varju Dani bácsi táncolt, kurjongatott a kerekével. Ilonka nem győzte

tanulmányozása fokozni fogja jólétét rendes időkben, el fogja háritani vagy legalább mérsékelni bajait rendkívüli válságok esetében.

Ez életfeltételek felismerése — és csak is ez — képesíti őt az erélyek okszerű szám-bavételén alapuló spekulációra, arra az üzletszerű spekulációra, mely nélkül a mai világban minden üzletnek s így a mezőgazdaságnak is bukni vagy pangani kell s mely az összes gazdasági életet a homályos ösztönszerűség és hagyományosság köréből kiemelve, az értelmi erők nemes harcává alakítja.

A mezőgazdaság és az ipar között szoros összeköttetés van s virágzó mezőgazdaság állandó csakis megfelelő ipar mellett lehet. Nálunk a teljesen ki nem fejlődött iparon kívül még az a baj, hogy mezőgazdaságnál a földbirtok fölöttébb helytelen elosztása nemcsak nem csekély, hanem nehezen megszüntethető nyüge a fejlődésnek.

A mezőgazdasági munka viszonyai éppen szánni valók. A mezőgazdaság magában nem képes kellő dolgos lakosságot növelni, minthogy az éven keresztül foglalkozásban nem bírja tartani, csak katonként kívánván nagyobb számú dolgos kezeket. A munkások szüke mindaddig állandó marad a magyar rónán, míg megfelelő ipar nincs, mely a mezőgazdasági munka szümejében foglalkozást nyújthatna vagy míg a mezőgazdaság évi munkáját jobban be nem osztja. Mindaddig csak a munkáshiány vagy a tartott munkások túlságos száma miatt való veszélyesség közt választhat Magyarország s az előbbi baj alig ha nem a kisebbik.

Tőke nincs. A tőkeképző ösztön gyöngye. A lakosokban kevés a kereseti életrevalóság és takarékoság.

Belátni kell, hogy nemzetgazdasági helyzetünk javulásának első feltétele az ipar fejlesztése. Az utolsó években jelentékenyebb javulást látunk e téren s azért hisszük, hogy a magyar nemzetgazdaság föl fog virágozni, habár sok korszakon kell még átvergődnie és sok akadályllyal kell még megküzdenie és éppen mert ezt hisszük, élünk abban

csitítani, csendesíteni, de egyébként Ilonkán is azt lehetett észrevenni, hogy inkább oda állna maga is táncolni öreg édes apja mellé, mintsem elvegye tőle annak a kedvét is.

De hát mi történt?

Az elképedt nyomdászemélyzet csakhamar megtudta.

Az öreg Varju Dániel megnyerte a magyar vöröskereszt-egyleti sorsjegy legutóbbi húzásán az 50.000 forintos főnyereményt.

Ott van a kezében szorongatott újságban a főnyereményt megnyert sorsjegy száma vastag, kövér betűkkel.

Az ősz kerékható majd az esztét veszti ölel, csókol mindenkint, még a nagy keréknek is kijut a csókból, ölelésből. Azután szalad a leányával együtt oda, ahol a nyereményeket kifizetik.

A gépház ajtajában Ujjas Lacival találkozik össze. A szerencséje után rohanó ember megáll, megragadja kezét és a meghatottság hangján szól:

— Ujjas ur, már nem leszek olyan büszke, mint eddig, ha a leányom megtudja szivlelni, nem bánom . . . — és azzal rohant tovább a tulboldog ember, alighogy bírta a leánya követni.

A sorsjegy irodában reszkető kezekkel nyújtja át sorsjegyét.

— Kérem, én Varju Dániel vagyok, én nyertem meg a főnyereményt!

a meggyőződésben, hogy ennek az országnak ennek a nemzetnek nagy jövője van, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz.

VEGYES HIREK.

Kis krónika.

(A műkedvelők bírálatairól.)

Műkedvelői gyorsreferáda
Mért kelle jönnöd neked világra?
Széltében hangzik a gáncsoló szó
S itt-ott jogos az aprehenzió.
Mért kelle egyet édig dicsérni?
A másíknak Dithyrambot zengni?
Harmadikról Apotheozist írni?
Rólu k pedig meg sem emlékezni!
Három uri szereplő kedveért,
Többiektől megszvonni a babért,
Észszerű biz' ez nem igen vala:
Máskor jobban ügyeljen tollára!
Igaz, hogy remekelt Eperjesy,
S mindkét szerepében Vas—Pésy,
A többi is megállta helyét ám:
Nem volt Dr. Kellner elegans Don Juan?
Vagy Fröhlich Zoltán otthonossága
Nem szolgált rá a dicsérő szóra?
Hát Dr. Kállai, nem eléggé szépen
Játszott »Ratatszky« szerepében?
Avagy Besskó »Darzsinszky Ágostja«
Nem volt elég igyekvőn megoldva?
S Horváth Sándor nem eléggé izzadt?
S lám, ezek mind szépen kimaradtak.

Bíráló ur tessék elgondolni,
Ítélete nem volt Salamoni!
Általában megvolt a dicséret,
De mint tudjuk, ezek mit sem érnek.
Minden embernek van hiúsága,
Soknak a név nyomtatott varázsa.
Azért, ki referádát ír ismét:
Jól szedje össze majdan az esztét,
S kissé az urakra is gondoljon,
Ne csak a hölgyeknek udvaroljon. — i.

— **A szolgabírói hivatalból.** Fésély Zoltán járásunk szolgabírja e hó 27-én fegyvergyakortatra vonul be. Távollétének idejére Füzesséry Tamás főszolgabíró a vármegye alispánjától egy helyettes kirendelését kérte.

— **Adomány.** A jótékonyágáról általánosan ismert Andrássy Dénes gróf a napokban 8000 koronát küldött Lehocky Endre esperes, c. kanonok kezébe és pedig 4000 koronát a grófné a lyubisei templom renoválására s 4000 koronát a gróf az ugyanottani róm. kath. népiskola újjáépítésére.

Az intézet egész személyzete körülvette az örömtől reszkető öreg embert s az ifjú szép leányt.

Hanem az az ur, aki átvette a sorsjegyet, alig, hogy belepillantott, fejet csóvál:

— Ön semmit sem nyert! — szólt Varjuhoz hideg kímértséggel.

Az öreg ember fejéhez kapott, azután kiragadta leánya kezéből az újságot s széttárva oda tartotta az elé, aki leakarja tagadni az ő szerencséjét.

A komoly ur megnézi figyelmesen. Azután nyugodtan szól:

— Csakugyan.

— Ugy-e, ugy-e! — ujjongott az öreg kerékható.

— Hanem azért, — folytatá a tisztviselő, akárcsak egy halálos ítéletet hirdetne — ön még sem nyert semmit.

— Hogyan? fuldokolt az öreg. — Hiszen itt van, nyomtatásban itt van!

— Az sajtóhiba.

És erre elővett egy másik lapot, amelyben ott volt a főnyeremény valódi nyertes sorsjegyének a száma.

Varju Dánielnek az volt az utolsó tekintete, a mit arra az igazi nyertes számra vetett, a másik pillanatban már örökre lezárultak szemei s holtan terült el a földön.

A gyilkos sajtóhibát Ujjas Laci csinálta bosszúból.

— **Az abarai szövetkezet válsága.** Több ízben említettük már, hogy az abarai fogyasztási szövetkezetnél a dolgok nem állanak a legnagyobb rendben. A múlt évben 2183 korona hiány merült fel, a most megejtett leltározásnál pedig 1900 korona hiányt konstataáltak. Eddigél tehát két év óta 4083 korona vesztesége van a szövetkezetnek. A legújabb felfedezés annyira felizgatta a részvényeseket, kik jobbadán abarai gazdák, hogy a szövetkezetet bezárták és elhatározták, miszerint annak felosztását siettetni fogják. Ime, hamarabb mintsem hittük, beteljesedett a mi jóslatunk.

— **Sorozás.** Járásunk területén a folyó hó 21, 22 és 23-án megejtett sorozások kielégítő eredménnyel jártak. Dacára annak, hogy az állításkötelesek több mint fele távol van, 93 egyén lett besorozva. Ezek közül 5 egyéves önkéntes is van.

— **Tűz.** Sztarán ma déli 12 órakor tűz ütött ki, a mely oly rohamosan terjedt, hogy rövid idő alatt 18 lakóház és számos melléképület hamvadt el. A nagymihályi tüzoltóság is kivonult a helyszínére és a közseg apraja nagyjával buzgólkodott a pusztító elem lokalizálásán. Leégett több szarvasmarha is. A kár 20.000 koronánál nagyobb, mely azonban nagyrészt biztosítás folytán megtért.

— **Talált gyermekhulla.** A bunkóci határban e hó 22-én egy oszlasnak indult leánygyermek hullát találtak, a melynek feje a törzstől el volt már válvá. A hatóság a legerélyesebb nyomozást indította meg.

— **Az izraelita hitközség közgyűlése** ma délután lett megtartva. Hitközségi elnöknek Brunn Mór, alelnöknek Rosenberg Ignác, pénztárnoknak Fuchs Lázár, gondnoknak Rosenberg Herman választattak meg. A választmány tagjai lettek: Spiegel Bernát, Spiegel Samu, Landesman Vilmos, Barnai Andor, Dr. Widder Márk, Löffler Noa, Engel Sámuel, Brügger Benjámin, Kösztenbaum Mó, Guttman Jakab, Brügger Mór, Moskovics Herma, Landau Lázár, Grünfeld Jakab, Friedman Márton, Hercz József, Steinhardt Mór.

— **Országos vásár.** Városunkban az ugynevezett György vásár május hó 5. és 6-án fog megtartatni.

— **A szünügyi bizottság** városunkban meg fog alakulni. Az eszme mindinkább nagyobb tért hódít s reméljük, hogy közönségünk ez által garanciát nyer, hogy a szini előadások magasabb niveau fognak állani. A hatóság ugyanis csak a szünügyi bizottság meghallgatása után fogja az előadások megtartását engedélyezni. Ezenkívül több műkedvelői előadást is fog a bizottság évenként rendezni, a melyek kétségtelen befolyással lesznek a szépművészet pártolására.

— **Eljegyzés.** Moskovita Vilmos, néhai Moskovits Ignác helybeli lakos fia, a Moskovitz és Löbl budapesti bizományos cég társtulajdonosa, eljegyezte özv. Goldberger Gyözőnének, a Goldberger A. V. hirdetési iroda tulajdonosának leányát Irénke kisasszonyt Budapesten.

— **Áradások vármegyénkben.** Zemplén vármegye több vidékén a nagy esőzéstől áradások voltak. Erdő Horvátin és környékén a patakok kiöntöttek, az ár megrongálta a me.öket és kertet, a tavaszi vetéseket a földdel együtt elragadta és a faluban egész utcákat elborított. Vily, Vitány és Mikóháza határában nagy területeket borított el az ár. Gálszécs határában a mezőség viz alatt volt. A gerendai közlekedési hidat az áradat megrongálta.

— **Holdfogyatkozás.** Folyó hó 22-én teljes holdfogyatkozás volt, a melyet nálunk is jól meg lehetett figyelni. A holdfogyatkozás este 7 órakor kezdődött és este 8 óra 52 perckor lett teljessé. A hold 10 óra 02 perckor lépett ki ismét a föld árnyékából. A ritka szép látványnak sok nézője volt. Az időjárás hideg és szeles volt.

— **Ítélet Szobráncon.** Záborszky Vince zalacska volt kőrjegyző sikkasztása ügyében a beregszászi kir. törvényszék kiküldött tanácsa április 7-én megkezdett főtárgyalását folyó hó 21-én fejezte be s vádlottat 7 havi börtönbüntetésre ítélte. Az ítéletet vádlott s a vádhatóságot képviselő kir. alügyész fölebbezték.

— **Az ibolya mérges.** Az ibolyáról is kiderült, hogy korántsem olyan ártatlan, mint a

milyennek hitték. Méreg van híres kelyhében és veszedelem édes illatában. Bebizonyított dolog, hogy az ibolya illata árt az emberi hang tisztaságának. Faure énekes, a ki az énekés hígnéijáról az énekes legveszedelmesebb ellenségének mondja az ibolyát, a melynek az illata talán még árthatmasabb a hangszálakra, mint a nikotin vagy az alkohol. Sasse Máriának, a híres francia énekesnőnek egyszer Párisnak egy igen előkelő salonjában énekelni kellett volna. A művésznőt, mikor megérkezett valóságos ünnepléssel fogadták és pompás pármái ibolyából kötött bokráját nyújtották át neki. A művésznő nagyon megörült a bokrájának, gyönyörűséggel szorgolatta, de már egy fél óra múlva ijedten vette észre, hogy a hangja felmondta a szolgálatot és teljességgel képtelen volt énekelni. Amiből az a tanulság, hogy énekesnőnek ne kedveskedjünk ibolya bokráival, vagy legalább csak akkor, ha már énekel.

— **Felülírtetés.** A f. hó 15-én rendezett műkedvelői előadásra pótülölg felülírtettek: Polyák Arthur (Szenna) 4 K. — Schvarcz Bernátné (Fekesháza) 3 K. — Schvarcz Miksa 6 K. — Petrovits József 2 K. — Malatinszky László 2 koronát.

— **Mérsékelt vasuti jegyek a pünkösdi ünnepekre.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a pünkösdi ünnepek alkalmából a magyar kir. államvasutak, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól (az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak, valamint a szomszédos forgalomnak kizárásával) Budapestre mérsékelt áru menetérti jegyek adatnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy egész II. osztályu rendes áru menetjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyorsvonatokon megfelelő gyorsvonati jegyek váltandók. Ezek a jegyek tolyó évi május 15—19. napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre közlekedő valamennyi személyszállító (expresszvonatok kivételével) kiadatnak, a visszautazásnak pedig május 20-án Budapestről induló utolsó vonattal meg kell kezdenie. Május 19 ike előtt ezen menetjegyekkel vizsztatérni nem lehet, továbbá azokkal utemszakításnak sem menet, sem jövetkor helye nincs. Végre az I. és II. kocsiosztályban utazókat különösen figyelmezteti az igazgatóság, hogy azoknak a visszatérés alkalmával mindkét menetjegy birtokában kell lenniük, tehát azokat Budapestben csak elő kell mutatni, leadni azonban nem. Gyermekekre külön kedvezmény nincsen.

— **A pápa vagyona.** Az „Italia“ nevű olasz lap érdekes kimutatást közöl XIII. Leo pápa vagyonáról. E szerint a pápa tulajdona a Vatikán, az ahhoz tartozó épületek, gyűjtemények, kertek, telkek, házak, stb. A szent atya telkekben és házakban csak legutóbb is 20 millió értékűt örökölt. Egész vagyonát 2 milliárdra és 120 millió lírára becsülik. Ennek az óriási összegnek esztendei kamata 120 millió líra, a mi egy hónapra 10 millió, egy hétre 2 milliót, egy napra 411 ezer lírát, egy órára 17 ezer lírát, egy percre 285 lírát és körülbelül másodpercenként 5 líra kamat jövedelmet jelent. Ehhez járul még a bevételeleknek egész sora a pápának péterfillérekben, a zárdák, kolostorok, rendek járulékaí fejében is óriási jövedelmei vannak. A Szent Péter temploma és a Vatikán gyűjteményei megbecsülhetetlen értéket képviselnek. Bizonyos pld. az, hogy ha a Rafael-féle gobelin eladnák, annak árából Olaszország összes adósságait ki tudnák fizetni. Az ingó vagyon, az értékpapírok, ipari részvények értéke szintén nem becsülhető meg, de bizonyos, hogy óriási értéket képviselnek.

— **Ingyenes díszmű ajándék.** Aki e címet elolvassa, akaratlanul is Amerikára a képzelenségek hazájára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebről, Budapestről, kél szárnyra e hir. A „Pesti Napló“ Magyarországnak e legrégibb, pártoktól és klikkektől teljesen független, szabadlevű és szokimondó napilapja lepi meg vele karácsonyra olvasóit — teljesen ingyen — a gyönyörű kötetű, remek illusztrációkkal díszített „Zichy Mihály Album“ al. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesél bíró művet — melynek az „Athenaeum“ kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül

— a „Pesti Napló“ új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékul megkapja a „Pesti Napló“ minden állandó előfizetője. Es megkapják díjlatlanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a „Pesti Napló“ ra.

IRODALOM.

* XIV. Lajos udvara volt Európában a legérdekesebb fejedelmi udvar. Mint a hogy a régi római caesarok Istennek tartották magukat, Lajos is majdnem úgy viselkedett. A legfőbb udvari méltóságok csak arra valók voltak, hogy hódolatukat mutassák neki. Az ország főméltóságai öltöztették, az ország zászlója volt, a ki oda nyújthatta neki csipke-nyakkendőjét, külön méltóság kínálta kardját, tartotta fővegét, pálcáját. Közben intéztek az ország dolgát, békét és háborút, cím- és jószág-adományokat, ebédre meghívásokat vegyest. Aztán a király dolgozott, akták alá írta nevét, aztán sélt, ebédelt, mindezt nagy társaságban, óriási ceremóniával. Boldog volt, a kit megszólításával kitüntettek. Aztán várta a gobelines terem, a kandalló tüze, vagy a falegyenesre nyírott faszorok, melynek sötétzöld fülkéiben márványszobrok szegyenkeztek. Aztán lefeküdt ép anyni ceremóniával, mint a hogy felkelt. Es neki mindez jól esett.

Es ez az ember elmondhatta magáról, hogy ő az állam, sőt ő a kor, mert ezt a XIV. Lajos korának nevezik.

Erről a korról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 156. füzetében.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marcalli Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a VIII. kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; Füzetenként is kapható 60 fillérréval. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Ullóit-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

CSARNOK.

Egy kis hiba.

Hogy is lehetett volna Kata asszonnyal szóba állni, mikor egy szép verőfényes vasárnapon az ő kedves férje-urát megtették az urak városi toronyrnek, amit falun közönségesen csak úgy hívunk, hogy bakter. De lett is ám az szörnyű tekintély, amire Varju Péter ugy hirtelenben szert tett! Mintha egyszerre mind elfeledték volna azt a gyűlöletes melléknevét, hogy »csorbaszemű«. Mert egy szeme volt csak a Kata asszony férjeurának s ha e hiány felől tudakozódtak — az a beszédes nyelve csak ugy pergett, mikor elmesélte, hogyan lötték ki a balszemét a háboruban. Ezt Kata asszony mondta — a rossz nyelvek meg azt mesélték, hogy gyermekkorában veszté el Péter szemvilágát, amint szilvalopás után menekülve egy karóba bukkot.

Akárhogy történt is csorbulása anyni szent, hogy Kata asszony az ő felszemű emberét jobban szerette, mint azt a hórihorgas Csutora Matyit, aki pedig ugyancsak szívesen legeltette jókora fekete szemét Kata piros pozsgás arcáján. De hát ki tehet róla, ha neki csak Péterben telt gyönyörűsége!

Mikor ugy elhallatszott messzire a bakter kiáltása:

Kilencet vert már az óra,
Haza siess ezen szóra!

Hej olyankor mily büszkén mordogatta Kata magában, hogy lám az én Péterem az egész várost coméndálja. Szép is volt a hangja, tagadhatatlan, mikor ugy az éjszaka esőndjében hangzott tisztán, érecsen. Hanem egyszer aztán mégis csak baj lett abból, hogy az Urísten ilyen erős torokkal áldotta őt meg. Hogy ezt a bajt elmeséljem kegyelmeiteknek, előbb azt kell elmondanom, hogy Katának férje-ura hol éjjel előtt, hol éjjel után teljesíté biztségét, amibe egy emberfiának sem volt beeszlóása, még Katának sem.

Csikorgós, hideg idő járta, mikor egy farsangi vasárnap éjszakáján Péter bátyó kicamogott abból a meleg, barátságos kis hajlékból, a melynek ajtajára óriási nagy betűkkel volt felírva: bor! sör! pálinka! Ezt még az egy szemű emberek is nehézség nélkül elolvashatták, hanem hát elég az hozzá, hogy innét jött ki a Kata asszony férje-ura s innét tartott a torony felé, hogy ott kikurjantsa a mondókáját.

Amint ballag, hirtelen mintha azt kérdezte volna valaki tőle: te, hallod, mennyit is fogsz most kiáltani! S ez a kérdés, no meg aztán a furcsa zsidbadás a fejében ugy megzavarták szegényt, hogy igazán nem tudta mitévő legyen. Sehogy sem birt emlékezni, hogy hát mikor is

ment ő be amoda melegedni, meg hogy ma éjjel előtt vagy éjjel után van-e a tisztsege, sehogy, de sehogy sem jött rá.

— Én Istenem — szállt csak el egyszerre a vergődő fohász — csak jönne legalább valaki, hogy megkérdezhettém, hányadán vagyunk. De aztán csak felébredt megint a büszkesége, hogy ő, ő kérdezzen meg valamely részeges korhelyt, aki barangol a hidegben? De már ezt csak nem teheti. Elszánt léptekkel fogalta el szokásos helyét s egy pillanatnyi gondolkodás után magához térve zavartságából, szépen, harsány hangon kiáltá ki, hogy:

Kilencet vert már az óra,
Siess haza ezen szóra.

Mint aki pontos lelkiismerettel teljesíti kötelességét, olyan nyugalommal folytató aztán utját. De mi az? miféle zőrej? A szomszéd ház ablakából valaki kihajol s bakter uram a városbíró tiszteletet gerjesztő alakját ismeri fel. »Jó estét adjon Isten«, kiált fel hozzá alázatosan és vesztére mert a bíró ép csak a hangját akarta még egyszer hallani, azt nem akarta elhinni hogy a józan, jámbor természetű Varju Péter okozon ily botrányt, hogy éjjelkor esti 9 órát kurjant . . . .

Szegény Kata asszony te! Miért is voltál oly hüszke a férjed-urad édes hangjára, lám ha szűkebb torokkal áldja őt meg az Isten, ugy most kisebb baj lett volna, kisebb szegény. De így az egész város meghallotta ám és szegény Péter, mikor ugy éjjelkor hazakerült, nem egyszer átkozta meg azt az iszonyatos éjszakát, a mikor kötelességét elhanyagolva, elveszté józanságát s kitette magát annak, hogy unotonúfélen kignyulják érte. Szerencsére beleuntak ebbe is, a hibának tehát komolyabb következménye nem lett.

Ha azonban bakter uram most megy a dolga után, a világ minden kincseért sem nézne oda azokra a csalogató cifra betűkre ott az ajtó felett, inkább elnéz azal az egy szemével is másfelé. Ellenségei pedig erősen állítják, hogy valami két hétig Péterünk nem merit bátran kiáltani, akkor is még mindig attól tartott, hát ha eltalálná megint hibbitani a dolgot.

K. Mariska.

Felolós szerkesztő: Dr. Kállai József.
Kiadóhivatali művezető: Lándai József.

Minden ember

ismeri értékét egy aranyozott órának és láncnak három évi jótállás mellett, hozzá meg 1385 drb. nélkülözhetetlen tárgynak, mint egy finom párisi női brosche Simili brillansokkal, 1 pár fülbevaló Simili brillansokkal, 1 garnitura kézelő- és ingomb doubl-aranyból és patens-zárral, pompás gyűrű imitált ékkövel, finom nyakkendő tü, finom zsebkés különféle pengékkel, pompás négyréti zsebentartató, toalett-tükör etuiban, 3 finom zsebkendő, szép szivarszipka borostyán szipókával, 20 hasznos íróeszköz és még 350 drb nélkülözhetetlen tárgy. Nevezett 1385 drbot az órával együtt, mely egymaga megér annyit, szereze be közvetlen 1 frt 90 krajcár utánvétellel az első beszerzési forrásból: R. Klein Krakkau. Nem tetszés esetében a pénz visszaadatik. A rendelőnek pontos címe kérérik.

*****
Egy teljesen jó karban levő, rövid szárnyú

ZONGORA eladó.

Megtekinthető Bötös János pályafelvigyázó urnál Homonnán.

*****
Eladó ház és telek.

A Kapitány-utczában levő Podlesny-féle jelenleg Báro Holtz Györgyné tulajdonát képező lakház, a melyhez külön magtár, istállók és cseléd lakások is tartoznak, terjedelmes kerttel együtt eladó.

Eladó még egy nagyobb és szilárd építész magtár is, melyhez szintén kert tartozik.

Végül eladó egy nagyobb és kertnek használt terület, a mely építkezésre különösen alkalmas.

Az összes ingatlanok egymás tőszomszéd-ságában fekszenek és csak az utca által választatnak el egymástól.

Bővebb értesítés Dr. Kállai József ügyvédnél nyerhető.

Mindenféle
szemüveg
dioptréter szerint
→ a legfinomabb hegyi kristályból →
ROSENBLUM SAMU órász-üzletében
Nagy-Mihályon, főutca.

Hirdetmény.

Nagy-Mihály nagyközség alulírott előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Nagy-Mihály nagyközség tulajdonát képező **heti vásár helypénz szedési jog** 1902. évi május hó 6-tól 3 egymás után következő évekre 1902. évi április hó 30-ik napján d. e. 9 óra-
kor a községházánál megtartandó nyilvános

verseny tárgyalás

utján bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 4448 korona, mely összegnek 10%-át az árverezni szándékozók bánatpénzzel az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

A szóbeli versenytárgyalás megtartása után megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók, melyek az ugyan-
csak 1902. évi április 30-án d. u. 3 óra-
kor megtartandó képviselőtestületi ülésben fog-
nak felbontatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Mihály, 1902. évi április hó 16-án.

Jóth Árpád
k. jegyző.

Szladek József
k. bíró.

Steindler Etel

női divatcsarnok Nagy-Mihályon.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására adni, miszerint **Nagy-Mihályon**, főutca, Tischler-féle házban, (a Csillag szállóval szemben) egy

női divatesarnokot

nyitottam, ahol állandó raktárt tartok fenn női- és gyermek-kalapokban, menyasszonyi koszorúk- és fátjolokban, valamint guászkalapokban stb. stb.

Az eddig irántam tanusított jóindulat-ért köszönetet mondva, t. jóakaróim továbbbi támogatásáért esd

kiváló tisztelettel

STEINDLER ETEL,
divatárusnő.

Állást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny utján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselő, községi jegyzők és jegyzőrnokok, nő-tisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest, Rökk Szilárd utca 27. — Álláskeresési beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyílt térben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.
Gyümölcs és szőlő sajtók
folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomórére szabályzóval.
A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.
HYDRAULIKUS SAJTÓK.

Szőlő és gyümölcs zuzók
és bogyczó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, **gyümölcs-vágó és hámozó gépek**, legujabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia“ gyümölcs és szőlővessző **permetezők**, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben.

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor
BÉCS, II. Taborstrasse 71.

→ Kítüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel. →
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontelárusítók felvételnek.

Szobráncz gyógyfürdő

Ungmegyében.

Glaubersós, hideg kénes sós viz.
Gyomor- és májbetegék magyar Karlsbadja.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivó- és gyógyvíz biztos nyugt gyomor és bélbajoknál, s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél és epekövek oldólag hat. Vértórtalálásoknál, szédülések, hűdés, gutattási roh-moknál vérelvonólag, felszívólag hat, csúszós és közsvényes bántalmaknál e kör okozta orvosi termékekre lerakódásokra az izületekben azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség sziv elhárítására ellen, cukorbetegségeknek, vesebajoknak ugy a ezukor és fehérje-kiválat gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csont-szut kedvezően osztalja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen méh és méh közötti izzadmányok, hashártya izzadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült hórbetegségek ellen bántalmat gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pestföldől jövőknek **Ungvár**, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek **Nagy-Mihály**, honnan kényelmes bé-
csikón 1 és 1/4 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ár: egy nagy-láda 40 üveggel 14 kor., kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozódások: „Szobráncz-gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz-gyógyfürdő“ ezimrendők. Posta és távirati állomás helyben. A fürdő igazgató orvosa **Dr. Russay Gábor Lajos.** A fürdő igazgatósága.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni, miszerint **Nagy-Mihályon**, a Felső-utca 334. számú házban, egy a mai kor igényeinek megfelelő

női ruha varrodát

nyitottam.

Főtörekvésem leendő, a n. é. hölgyözön ség meglegedését minden tekintetben kiérdemelni és magamat szolgálatukra ajánlva,

kiváló tisztelettel

DAPSI MARISKA.
női szabó.

Weinberger Sámuel pazdiosi gazdaságában 2 darab két éves simentáli fajú

tenyészbika

eladó. — Bővebbet a tulajdonosnál.

Ispán,

józan életű, gyakorlott gazda és egy

sáfár,

utóbbi izraelita legyen, nagyobb gazdaságba felvételnek.

Cim e lap kiadóhivatalában.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-l-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Glória“

egjobb és leggyorsabb beeresztő szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására.

1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére, 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

4-6

Mindenkor kaphatók:

GLÜCK MÓR cégnél **NAGY-MIHÁLY.**

Egy kitűnő karban levő bécsi Schott-féle

ZONGORA

tokkal együtt **110 frtért**, esetleg 10 frtos havi részletekben is, azonnal eladó. Tudakozódhatni a tulajdonosnál **Sznistsák Nándor** úrnál Lazsnyánon és **Fröhlich Gyula** ügyvéd úrnál Nagy-Mihályon.

Mindennemű

ácsmunkákat

a legjutányosabb árak mellett elvállal s a n. é. közönség szives pártfogását kéri

Seszták Antal

ácsmester Nagy-Mihályon.